

TRYGGHET. Eks-spionene, dissidentene fra kommunisttiden og de nye Putin-motstanderne utgjør bare en bitte liten del av det russiske London. De fleste er her for å skape en trygg tilværelse for barna – og pengene – sine.

ЛОНДОН

■ Russere i hundretusener til Londongrad (Лондонград)

Aftenpostens korrespondent
HILDE HARBO

London

– Noen russere er kommet til London for å skjule penger, andre for å gjøre penger, sier redaktøren i London Russian Courier, Natasja Tsjuvajeva.

Egne observasjoner gjør at vi kan tilføye at noen er kommet for å vise sine penger. Russiske kvinner har de tyngste juvelene, de høyeste hælene, de dypeste utringningene og de tykkeste lagene med sminke. Ingen andre dresser seg opp i krokodilleskinnsko og hvite dresser til lunsj som nyrike russiske forretningsmenn.

Men ikke alle russiske innvandrere har, eller gjør, store penger. Fader Maxim i den russisk-ortodokse kirken i Knightsbridge forteller at han daglig blir oppsøkt av immigranter som bukker under i den ukjente storbyen.

De dyreste husene. Londongrad er blitt et begrep for bølgen av russiske innvandrere som har strømmet til metropolten etter Sovjetunionens kollaps i 1991. Anslagene er usikre, men mens det på begynnelsen av 1990-tallet bare var noen få tusen russere i London, regner man nå med at det bor rundt 250 000 russere her.

De fleste har ingen likhetstegn med de muslimske innvandrerne i det som kalles Londonistan.

De rikeste russerne i Moscow-on-Thames, som det russiske London også er døpt, har kjøpt opp de dyreste leilighetene og husene i de eksklusive boligområdene i Chelsea, Mayfair og Belgravia. Den mest kjente av dem alle, Roman Abramovitsj, som skal være god for bortimot 200 milliarder kroner, kjøpte til og med den engelske stoltheten, fotballklubben Chelsea, eller «Chelski», som noen nå kaller den.

De har skapt boom for helikopterselskaper som ikke klarer å skaffe nok piloter til å dekke etterspørselen, og de har klart å få innpass i de konservative og tradisjonelt lukkede engelske sosisetetsballene og jaktelskapene.

Skatteparadis. Oligarkene, som plutselig fikk kloa i enorme statlige rikdommer da oljeselskaper, aluminiumsselskaper og flyselskaper ble privatisert etter kommunismens fall, valgte av flere grunner London som sitt tilfluktssted. Her er regelverket slik at man ikke betaler skatt for

«Vi følte oss svært velkomne her da vi kom, og nøt godt av all sympati som ble russere til del etter kommunismens fall»

Natasja Tsjuvajeva

Hit strømmer russerne i London.

Ivana Bedalovs restaurant Nikita byr på miljø fra tsartidens Russland.

FOTO: TRYGVE SØRVAAG

Vladimir Bukovskij, dissident fra kommunisttiden.

Natasja Tsjuvajeva: Mange søker seg til korrupsjonsfritt land.

inntekter opptjent i utlandet. Minst like viktig for mange var sikkerhetssituasjonen, som er svært ulik et Moskva der væpnede bander og konkurrerende forretningsmenns obskure livvakter gjorde livet utrygt.

Noen få, som den grunnrike forretningsmannen og tidligere politiske operatøren Boris Berezovskij, flyktet også unna Putin-regimets lange arm. Da russiske myndigheter i 2003 arresterte sjefen for det gigantiske oljeselskapet Yukos, lei- de Berezovskij hundrevis av Mercedes limousiner, utstyrte dem med protestplakater mot Putin, og fikk sjåførene til å kjøre i kortesje rundt det russiske konsulatet i London.

Litvinenko. Blant de mindre pengesterke som flyktet fra Putin og hans menn, var den tidligere KGB-agenten Aleksandr Litvinenko. Hans skjebne kjenner vi. Selv

ikke det velorganiserte britiske samfunnet klarte å beskytte ham fra ukjente drapsmenn med polonium-210 i kofferten.

Den sentrale dissidenten fra kommunisttiden, Vladimir Bukovskij, har imidlertid bodd tilsynelatende trygt i Cambridge utenfor London siden 1976.

Holder seg unna politikk. – Den gang var det bare noen få russere her, og de fleste av dem jobbet på ambassaden eller med BBCs russiskspråklige sendinger, sier mannen som avslørte og dokumenterte Sovjet-ledernes misbruk av psykiatriske institusjoner i sin «behandling» av opposisjonelle.

Vitenskapsmannen og menneskerettsaktivisten, som har fortsatt sin politiske kamp som en sterk kritiker av president Vladimir Putin, har liten kontakt med alle de nye immigrantene.

– Vi har ulik historie, og få felles interesser, sier han.

For de færreste av russerne som nå strømmer til London engasjerer seg i russisk politikk. De holder seg bevisst unna. Og de fleste er ikke så rike, eller har så tvilsom bakgrunn, at de har penger som må skjules.

Vil gjøre karriere. – En stor andel av de nye innvandrerne har en viss utdannelse, og ønsker å skape seg en karriere i et system fritt for korrupsjon og med et godt utdannelsestilbud til sine barn, sier redaktør Tsjuvajeva. Hun påpeker at det ikke er så mange russere her som har dårlig betalte vaske-, serverings- og altmuligmannsjobber.

– Mange russere ville gladelig tatt til takke med slike jobber, men de har ikke samme mulighet til innreise som østeuropeere fra de nye EU-landene. Samtidig